ראשונים שלא היה להן פלפלין • הקשה ר"ר שמעון ז"ל מהאי מעמא נמי פלפלין חייבין במעשר ואם כן מטמאין טומאת אוכלין דהא בהא תליא דתאמר כפ' בא שמים (נדה דף ה:) ואמאי בגמרא *מייתי נמנו וגמרו שאין פלפלין מממאין טומאת אוכלין וי"ל דהא דגרגיר חייב במעשר לאו משום דמטבילין בו אלא משום כשמתקין אותו חזי למיכל בעייה אבל אין רגילות לשותקו כדי לאוכלו בעייה אלא כדי לטבל בו אבל פלפלין גם כי נשתקו לא חזו בעייהו ופטורין מן המעשר* :

ודאי לאו גמר פירא הוא • והא דאמר רב יהודה אמר רב כשות וחזיז מברכין עליהן בפה"א הא אוקימנא דבגטוייתא :

קור ניקח בכסף מעשר ואין מטמא טומאת אוכלים • תימה דבפ' בא שמים (נדה דף ה:) פריך גבי קושט וחזמוס ורלתי בשמים לי נקחין בכסף מעשר ליטמאו טומאת אוכלין ומסיק דגמרו שאין נקחין בכסף מעשר ואין מממאין טומאת אוכלין והכא קתני דקור ניקח בכסף מעשר ואין מממא טומאת אוכלין וי"ל והא התם לי חזי לאכילה הוי אוכל ושפיר קיימין ביה מכל האוכל אבר יאכל אבל הכא קור לא מיקרי אוכל כיון דסופו להקשות ולא נעבי דיקלא אדעתא דקורא ומכל מקום ניקח בכסף מעשר דהשתא הוא רך והוי פרי מפרי, אע"ג דלא הוי אוכל :

הואיל ורלאי למתקן ע"י האור • וקור אף על גב דחזי ע"י שליקה וטיגון לא מממא טומאת אוכלין משום דהוי כעין בעלמא אלא דחזי ע"י שליקה כמו עור דבסמוך אבל הכא דבקל יכול למתקן חשיב אוכל ואף קודם מיתוק מטמא טומאת אוכלין : **זה** וזה לפטור ואמרי לה זה וזה לחיוב • חמרים גדולים וקטנים קלי אין לפרש דקלי אוקטנים מרים ומתוקים דכשוף פ"ק דחולין (דף הב:) גרסינן ברוב ספרים ונמ"ד זה וזה לחיוב גדולים למלי חזו :

איכא ביניהו ברכה • דלתנא קמא מברך בפה"א ואע"ג דלענין ברכה מיקרי פרי מכל מקום לא חשיב לטמא טומאת אוכלין מלי

ב א טוס"ע ח"מ סי' רד סעיף ח :

[דף נח:]

כא ב מיי' פ"ז מהל' מעשר שני הל' ח :

כב ג מיי' פ"א מהל' טומאת אוכלין הלכה י :

כג ד שם הלכה יג :

[וע"ע תוס' יומא פח: ד"ה שהפלפלין ותוס' נדה ג. ד"ה כל שמייב]

כד ה מיי' פ"ב מהלכות מעשר הלכה ה :

כה ו מיי' פ"ח מהל' מעשר הלכה ט ופ"ב מהלכות הלכה ה סמג עשין קלה:

כו ז מיי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הל' טו סמג עשין קט :

כז ח טוס"ע ח"מ סי' רג סעיף ח :

[תוספתא מ"ש פ"ח ותוספתא עכוז יום פ"ב מ"ב]

כח ט מיי' פ"ח מהל' מעשר הלכה ה סמג עשין כז טוס"ע ח"מ סי' רד סעיף ח :

כט י מיי' פ"ח מהל' מעשרות הלכה יא סמג עשין ח :

ל כ ל מיי' וסמג שם טוס"ע ח"מ סי' שפ סעיף ז :

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומייתיה כשאתא ר"נ ומייתיה לשון מיתה לעומר יבא סכשות. פירוש כשות: (ב) שם אמר ר' אלעזר אמר ר' יהודה הוה ר"מגיש: (ג) רש"י ד"ה לא כתכרו ופר' בפ' מקום ר"נ דף נב ע"ב: (ד) ד"ה ופיגנם וכו' דלא אמר פרי: עוקלין פ"ב מ"ז ע"ב

מוקין פ"ב: (א) אין שום מוקנים אלו כי אם לגזר אמרו כדי לקנוד אחרונה בפרק [ל"ל שמשאל] 333

** צנלום - לא נאר לאכלה קלים - לא נאר פרי

[תוקין עז:]

ברכות מ"ו. [ומס מ"ו קורא]

נכ"מ פס. רש"י ד"ה לקרייתי פי' לעיל

בשיל

[קליא הוא עכב שמוכיפן ומוקנין אותו כבורים ורוחקין ידיהן כמו קלים מלך בגל ואלו כיוקות יקוקות שדה כאלכלים

ההוא

סס ערוך ערך קלא מ'].

דרגנוגייתא • בחזיז שגדל בגיגה דכולי עלמא אכלי להו : **בשום** • גדל בהיזמי ואין ט שורש בקרקע אלא מהיזמי נמא : **בשום גמר פרי** . ובקרא פרי : **דקטני לפיוספא** • שקוגלין בהיזמי ומייתי בשותא אלמא לי לא יכלא מתרגמא לא רבינא : **קור** • דכר רך הנטוף על הדקל בכל שנה וקורם שיגיעו ימות הגשמים ויתקשה ויעשה עץ קרי ליה קור, ומוכר למלכל הוא : **ניקח בכסף מעשר** • דפרי מפרי וגדולי קרקע הוא : **ואינו ממטא טומאת אוכלין** • ואפילו חשב עליו להאכילו דלאו אוכל הוא : **קור** פרי הוא כעין כו' • לקמן פריך היינו ת"ק : **אלא שמעורות מן המעשר** • דלא בעמרים מלאכתן, ולכל מילי פירות ניכה ומדקתני ממטאות טומאת אוכלים אוכלים אלמא אוכל ניכה : **הכא** • דקתני ממטאות : **בדניסתני** • דקלים זכרים שעושין כפניות ואינם נעשים תמרים לעולם **וכפניות** הוא גמר פירן ולוקטים אותן בגיסן והגהו אוכלא ניכה וכי קאמר לי דקלים נקיבות שכפניות שלהן נעשים תמרים אלכך אכלי לא גמר פרי הוא : **לא סוכרו** וכו' • בתוספתא דשביעית (פ"ו) הוא ומייתי בגמרא דפסחים בפרק מקום שהגגו (ג) אוכלים בתאנים עד שיכלו פני ביתוני רבי יהודה אומר כו' : **ביתוני** • מקום : **פני** • תאנים הן שלא נחבשו : **פניני** • הן כפניות **והכך דמוכיגא טוס וכרים** הן ומשום הכי חייבין במעשר דגמר פירא הוא וכל שכן דגמר פירא הוא לגמר מילי : **ויכול למפקן** • אף על פי שעכשיו בקטטתן מרין הן לכל לענין מירוב בעיגן מידי דחזי בהכיגא שעתא והכי הא לא מתקניהו, ולענין מעשר משום דלא גמר פירא הוא: **קטנים חייבין** • משום שהוא גמר פרי שלהן, שכשגדלין נעשין מרים : **וגדולים פטורין** • ממעשר דלאו אוכל ניכה : **מפוקין קטנים פטורין** • דלא עגמרו : **זה וזה לפטור** • מרים בין גדולים ובין קטנים גדולים דלא אוכלא קטנים דלא פירא: **שלקו** • מכושל הרכה : **ומיגנו** • בשמן פרי"מ בלע"ז **לבכי האוכל** אפי' שלקו ומיגנו אינו ממא **אתלת קמא** אם שלקו ומיגנו מטמא דלא(ד) אמרה הכי הוא כעין : **טור שלקו ממטא** • אבל במחשבה גרידתא לא : **ושיליא** • אפי' במחשבה גרידתא **וכיון** דמהגיא שליקה לעור ב"ש לקור דחזי לאכילה מעיקרא : **ברכה מיכא ביניהו** • **לאתא קמא** בורא פרי האדמה **לבכי האוכל** שהכל - דטופו להקשות : **אדמפא דפונגא** • לאוכלו כשהוא רך : **בשום כמפס** • הוא לה מזון ב' סעודות דלמרגין לקמן (דף פ:) מזון שתי סעודות לעירוב : **אוזילפא** • וו"ל בלע"ז הגוזות ירק שכורכין האיכריס: **קליא** • קלח של עשב וקשה כתר : **לקרייתא** • כפרים לרחות בתכולתו* בשיל

תוספות

ברכות הנהנין על פרות ותניא

תת נוטאו (בסוגריים)

כג ד שם הלכה יג :

[וע"ע תוס' יומא פח: ד"ה שהפלפלין ותוס' נדה ג. ד"ה כל שמייב]

כד ה מיי' פ"ב מהלכות מעשר הלכה ה :

מהגנ

כה ו מיי' פ"ח מהל' מעשר הלכה ט ופ"ב מהלכות הלכה ה סמג עשין קלה:

כו ז מיי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הל' טו סמג עשין קט :

כז ח טוס"ע ח"מ סי' רג סעיף ח :

תת נוטאו

[תוספתא מ"ש פ"ח ותוספתא עכוז יום פ"ב מ"ב]

עירוב הכפניות (תוס' ר"ש)

כח ט מיי' פ"ח מהל' מעשר הלכה ה סמג עשין כז טוס"ע ח"מ סי' רד סעיף ח :

כט י מיי' פ"ח מהל' מעשרות הלכה יא סמג עשין ח :

ל כ ל מיי' וסמג שם טוס"ע ח"מ סי' שפ סעיף ז :

רבינו חננאל

ורע גרגיל לשאי חזי א"ר יוחנן ראשונים שלא היה להן פלפלין שורתקין ורע גרגיל ומטבילין בו בשר צלי . ואוסקנא ביישות סברכין עליה בורא פרי האדמה דמארעא קא רבי דהא חזינן דקפלי הזמרא ומייתא כשותא והיא נמר פירא אבל חזק שהכל נהיה בדברו דהא לא נמר ב"ר א לפיכך אבר רב אין מערבין בחזיז דדברא כראוקיטנא ונם לא בכפניות ואקשינן בכפניות לא [מערבין] והתניא קור אלנוטר ניקח בכסף מ ע ש ר ואינו ממטא טומאת אוכלין כפניות נלקחות בכסף מעשר וממטאין טומאת אוכלין כו' ופרקינן כי תניא זו ה ב ר י ר ת א כפניות הרי הן כפרי לכל דבריהן א ל א שפטורין מן המעשר " בדניסתי . פי' הן הכפניות הללו שיוצאין בניסן העשיות להיאכל כפניות כי הן דקלין דידיעין שיריתיה נאכלין כפניות (נאכלין) ואינן מתקיימין לה ה נ מ ר תמרים אבל שאר דקלים כפניות היוצאות אחר ניסן שראויות להיות תמרים . עכשיו כפנין חשובין ולא נגמרו . ואקשינן אי הכי בהא ניסא ר' יהודה פטורה מן המעשר . והתניא א"ר יהודה לא הוכרו פני ביתיוני אלא לענין מעשר . ביתיוני פי' מקום ואוהיני דבוהניא. פי' בוסר חייבין במעשר. פי' כיון שכן דרכם לחיאכל חייבין במעשר

תת נוטאו (בסוגריים)

ביעור מעשרות

א) המרים

ב) המתוקים

תת נוטאו

הגה' טואות דר' יהודה ר"ינו הר"ב - לענין נגאר נקור אינו אוכל ונכון לאת ניקח בכסף מעשר

מבנה

אביי/רבא מתיבין לתוא"ל

הגה' טואות דר' יהודה ר"ינו הר"ב - לענין נגאר נקור אינו אוכל ונכון לאת ניקח בכסף מעשר

מבנה

אביי/רבא מתיבין לתוא"ל

(דף כ"ו:) נ"ש/מגנ

עירוב טל מינים לעירוב

תת נוטאו

תרגום

אביי שלקו ומטגנו איכא ביניהו מתקיף לה רבא מי איכא למאן דאמר שלקו ומטגנו לא והתניא *העור והשיליא אין מטמאין טומאת אוכלין עור ששלקו ושיליא שהישב עליה מטמאין טומאת אוכלין אלא אמר רבא איכא ביניהו בדכה דאתמר *קור : רב יהודה אמר בורא פרי האדמה ושמואל אמר שהכל נהיה בדברו רב יהודה אמר בורא פרי האדמה אוכלא הוא ושמואל אמר שהכל נהיה בדברו כיון שסופו להקשות לא מברכינן עליה בורא פרי האדמה, א"ל שמואל לרב יהודה שיגנא כוותיך מסתברא דהא "צנון שסופו להקשות ומברכינן עליה בורא פרי האדמה" ולא היא: צנון נטעי אינשי אדעתא דפולגא דיקלא לא נטעי אינשי אדעתא דקורא, ואע"ג דקלסיה שמואל לרב יהודה "הלכתא כוותיה דשמואל : גופא אמר רב יהודה אמר רב "כשות וחזיז מערבין בהן ומברכין עליהם בורא פרי האדמה-כשות כדאמר רב יחיאל כמלא היד הכא נמי כמלא היד אמר רבה בר טוביה בר יצחק אמר רב כמלא אוזלתא דאיכרי, אמר רב חלקיה בר טוביה מערבין *בקליא, בקליא ס"ד? אלא בירקא דקליא, ובמה? אמר רב יחיאל כמלא היד, רבי ירמיה נפק לקיריתא, בעו מיניה: מהו לערב בפולין לחין? לא הוה ביריה, כי אתא לבי מדרשא אמרו ליה-הכי אמר רבי יגאי: מערבין בפולין לחין, ובמה? אמר רב יחיאל כמלא היד, אמר רב המנונא מערבין בתרדין חיין, איני והאמר רב חסדא סילקא חייא קטיל גבראתייא

(א) אחרכי דמוגיי"א בגמ' [נכשלים לא. לענין הכרחתה לה ע"ש]

(ב) [קליא הוא עכב שמוכיפן ומוקנין אותו כבורים ורוחקין ידיהן כמו קלים מלך בגל ואלו כיוקות יקוקות שדה כאלכלים]

(ג) [קליא הוא עכב שמוכיפן ומוקנין אותו כבורים ורוחקין ידיהן כמו קלים מלך בגל ואלו כיוקות יקוקות שדה כאלכלים]

(ד) [ל"ל שמשאל] 333

(ה) [ל"ל שמשאל] 333

שבבר נמרה מלאכתן הכא נמי בכפניות דניסחני הרי נמרה מלאכתן אמאי פטורין מן המעשר ל' יהודה ומפרקינן לעולם דלאו דניסחני אלא כפניות שהן פנין קתני וכי קתני כפניות הרי הן כפרי לענין טומאת אוכלין קתני ס"ס הואיל ויכול לתקן ע"י האור ואם ר' יוחנן דאמר בשחיפת חולין פרק ראשון בשקרים הטרים הואיל ויכול לתקן ע"י האור והא דאמר ר' (יוחנן) יהודה קור דהוא אטמור הרי הוא כעין לכל דבריו היינו ת"ק דאמר [אין ממטא טומאת אוכלין] ואתא אביי לפרק שלקו ומיגנו איכא ביניהו דר' יהודה סבר אפילו שלקו ומיגנו אינו ממטא אוכלין שאע"פ שהעור אינו אוכל כיון דהא עץ הוא וח"ק סבר כיון דמיגנו ממטא ודהה רבא האי פריקא מדתניא עור ששלקו ושיליא שחשב עליה ממטא טומאת אוכלין אע"פ שהעור אינו אוכל כיון ששלקו נעשה אוכל אמר רבה ברבה איכא ביניהו(ר' יהודה סבר)[ת"ק]כיון דאכיל שויא אוכלא ובריך עליה בפה"א. ושמואל אמר כיון שסופו להקשות דקיקא אדעתא דקורא לא נטעי אינשי אבל כלף דאיכא אינשי דנטעי לשיתאי תנן על מיני נצמה על העלין ועל התמרות אוכר בורא פרי האדמה ועל האביונות ועל הקפריסין אמר רב ששת כשות וחזיז מערבין בהן ומברכין עליהן בורא פרי האדמה ואוקימנא בדבינינתא ואמרי ביישות בכמה . פי' כמה שיעור הוא בעירוב ופשטנא כראמר רב יחיאל בפולין לחין מלא היד כישות נמי מלא יד חזיז בכמה ופשטנא כמו איוזלתא דאכירי . פי' אסורייתא והן חבילות של חמן שקשרין אותו האיכרים הם עובדי הארמה : מערבין בירקא דקליא כי יש ירקות ששורפין אותן ומערבין אפרן בבורית שמעבירין הכתם ונקרא ירקא דקליא כדכתיב אשר קלם מלך בבל באש . ואלו הירקות ירקות שדה הנאכלין הן ולמיקר אבר מערבין בהן בכמה מלא היד ובן פולין לחין . אמר רב יחיאל מלא היד אמר רב המנונא מערבין בתרדין חיין איני והא אמרינן סילקא חייא קטיל גבי חייא ופרקינן

ההוא